

Л. І. Довгань

ТЛУМАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО КОНТЕНТУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Анотація. У статті досліджено сутність інформаційного контенту художнього твору та проаналізовано чинники, які визначають сприйняття та розуміння підтексту твору. Відповідно до концепцій та підходів до визначення сутності категорії «інформація» виділено види інформації в художніх текстах. Визначено, що професійна компетентність перекладача включає осмислене й професійне відтворення елементів авторської стилістики з метою уникнення деформації змісту тексту при збереженні його зовнішньої структури та застосуванні схожих за формою лексичних одиниць. Попри існування різних перекладацьких підходів до тлумачення інформаційного контенту одного й того самого художнього твору, основою перекладу залишається літературний текст, тому саме до нього ставляться вимоги щодо адекватності і об'єктивності. Встановлено, що переклад з англійської мови на українську зазнає впливу низки об'єктивних та суб'єктивних факторів, тому кінцевою метою діяльності компетентного та професійного перекладача є гармонійний переклад як сукупність синергії смислових полів перекладу та синергії об'єктивного і суб'єктивного, виражених у експліцитних та імпліцитних оцінках, а також у синергії тлумачення інформаційного контенту художніх текстів. Врахування індивідуальної своєрідності художнього твору під час перекладу визначатиме об'єктивність передачі ідейно-художньої спрямованості оригіналу та, відповідно, професійну компетентність перекладача. Досліджено, що на сьогодні у теорії перекладу немає єдиного підходу до розуміння сутності об'єктивного та суб'єктивного тлумачення інформаційного контенту, що давало б можливість точно оцінити успішність перекладу та ступінь його відповідності оригіналу, тому для перекладознавців важливим є пошук нових методів адекватного відтворення індивідуального стилю автора, об'єктивно-мовних перетворень тексту оригіналу художнього твору.

Ключові слова: інформаційний контент, об'єктивне та суб'єктивне тлумачення інформаційного контенту, індивідуальний стиль автора, професійна перекладацька компетентність.

Постановка проблеми. Переклад є невід'ємною частиною структури міжкультурної комунікації. Відтворення специфічних особливостей перекладу оригінальних текстів є об'єктом сучасних лінгвістичних досліджень. Процес перекладу є досить складним та супроводжується об'єктивним та суб'єктивним тлумаченням оригінального інформаційного контенту перекладачем.

Для перекладознавців актуальним є питання пошуку нових методів адекватного відтворення індивідуального стилю автора, об'єктивно-мов-

них перетворень тексту оригіналу художнього твору на всіх рівнях його організації. Художньому твору притаманна індивідуальна своєрідність, що залежить від світогляду автора, його естетики, належності до певної доби та літературної школи. Ця своєрідність втілюється у системі мовних засобів, які вживаються автором. Врахування усіх цих особливостей під час перекладу визначатиме об'єктивність передачі ідейно-художньої спрямованості оригіналу та, відповідно, професійну компетентність перекладача.

У сучасній транслятології активно досліджуються питання суб'єктивної деформації

оригінального тексту в процесі літературного перекладу, в результаті якої з'являються певні відхилення від художнього задуму автора, а також невідповідне сприйняття твору читачем. Проте на сьогодні у теорії перекладу немає єдиного підходу до розуміння сутності об'єктивного та суб'єктивного тлумачення інформаційного контенту, яке надає можливість точно оцінити успішність перекладу та ступінь його відповідності оригіналу, що й обумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичну базу дослідження становлять роботи українських та зарубіжних вчених. Відправними пунктами роботи слугують праці дослідників у галузі лінгвістики тексту (І. Арнольд, В. Виноградов, Н. Буторіна, І. Гальперін, Г. Фатер та ін.), теорії перекладу художнього тексту (Н. Белозерова, М. Беляєв, Н. Буторіна, О. Губер, М. Візель, Ю. Злобіна, О. Зикова, М. Лановик, О. Калустова, А. Попович та ін.), проблем адекватного перекладу (С. Бархударов, С. Влахов, Ю. Жлуктенко, В. Комісаров, А. Федоров та ін.).

Проблеми перекладу та інтерпретації інформаційного контенту досліджували, зокрема, І. Алексєєва, М. Брандес, К. Долинін, В. Коптілов, А. Кузьмін, В. Кухаренко, О. Петрунько, В. Свинцов, А. Сошальский, Ю. Степанов, О. Чередишніченко. Деякі аспекти цієї проблеми відображені в працях А. Волкова, В. Жирмунського, Н. Конрада, Д. Лихачова, В. Матвіїшина, М. Храпченка. Питання об'єктивних і суб'єктивних перетворень інформаційного контенту в художньому перекладі вивчалися у роботах таких дослідників, як В. Бейненсон, О. Бідненко, А. Водяницька, Г. Колшанський, А. Кретов, М. Ребенко, О. Ребрій та ін. Однак, незважаючи на вагомість наявного наукового доробку, певні аспекти тлумачення інформаційного контенту у перекладі художніх текстів потребують більш ґрунтовного вивчення.

Мета статті полягає у визначенні сутності поняття «інформаційний контент» та з'ясуванні особливостей його тлумачення у перекладі художніх текстів як елементу професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Для досягнення мети статті поставлені **завдання**, які полягають у з'ясуванні сутності поняття «інформаційний контент», характеристиці видів інформації в художніх текстах та особливостей тлумачення інформаційного контенту у перекладі художніх творів.

Виклад основного матеріалу. У сучасній транслятології актуальним залишається питання практичного переосмислення теорії перекладацької діяльності, оскільки професійна компетентність перекладача передбачає не тільки знайомство з основними положеннями сучасного перекладознавства, а й володіння навичками їх використання під час вирішення практичних перекладознавчих завдань [1].

Більшість науковців наголошують на тому, що результати професійної підготовки майбутніх перекладачів у сучасних умовах мають забезпечувати сформованість у них таких компетентностей, які узгоджуються з узагальненими ключовими потребами ринку перекладацьких послуг та вимогами стандартів щодо їх надання [2].

Згідно з теорією перекладу немає неперекладних матеріалів, є складні для перекладу тексти. Труднощі під час перекладання пов'язані з недостатнім знанням мови оригіналу, мови, якою перекладають, або з відсутністю в цій мові готових відповідників. Компетентність перекладу передбачає наявність у перекладача таких знань та компетенцій: спеціальне «перекладацьке» знання двох мов; вміння «перекладати» інтерпретацію вихідного тексту; володіння технологією перекладу; знання норм певного стилю та жанру тексту; знання норм перекладу, що визначає стратегії мови перекладу; певний мінімум базових знань [3]. Переклад, у загальних випадках, є передаванням змісту того, що було висловлено, а тому перекладаються не тільки слова, граматичні конструкції або інші засоби мови оригіналу, а також думки автора і зміст оригіналу [4].

Доступність професійних надбань світової педагогічної спільноти дає викладачам українських закладів вищої освіти можливість запроваджувати інноваційні напрями й інформаційно-комунікаційні технології навчання студентів з метою розвитку перекладацької компетентності як інтегрованої якості майбутнього професійного перекладача [5].

Інтенсивний розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій перетворив сучасний соціум в інформаційний. Традиційно вважають, що текст є основним носієм змісту, тобто інформації, при цьому візуальним повідомленням увагу приділяють як допоміжному інструменту.

Термін «інформація» (лат. *informatio* — роз'яснення, повідомлення, викладення) ви-

користується у випадках, коли має місце зняття ентропії, тобто коли невідоме розкривається у своїх особливостях і стає надбанням знання і коли мається на увазі якесь повідомлення про події, факти, явища, які відбулися, відбуваються і мають відбутися в повсякденному житті певного народу, суспільства (у політичній, економічній, науковій, культурній, тобто у всіх сферах людської діяльності).

Категорія інформації охоплює низку проблем, які виходять за межі суто лінгвістичного характеру. Одна з них — проблема нового (невідомого). Цілком очевидно, що нове не може розглядатися поза врахуванням соціальних, психологічних, науково-технічних, загальнокультурних, вікових, часових та інших факторів. Для одного одержувача повідомлення буде новим, для іншого ж його зміст буде вже відомим. Те, що для певного часу було новим, для наступного вже відомо тощо.

Згідно з концепціями та підходами до визначення сутності категорії «інформація» (антропоцентричні, атрибутивні, кібернетичні тощо) вважаємо за можливе виділити такі

види інформації в художніх текстах: змістовно-фактуальну, змістовно-концептуальну та змістовно-підтекстову (рис. 1).

Змістовно-фактуальна інформація містить повідомлення про факти, події, процеси, які відбуваються, відбулися або відбуватимуться у навколишньому світі, дійсному або уявному. У такій інформації можуть бути дані про гіпотези, які висувуються ученими, їх погляди, різноманітні зіставлення фактів, їх характеристики, різного роду припущення, можливі вирішення поставлених завдань і таке інше. Змістовно-фактуальна інформація експліцитна за своєю природою, тобто завжди виражається вербально. Одиниці мови у змістовно-фактуальній інформації зазвичай використовуються в їх прямих, предметно-логічних словникових значеннях, закріплених за цими одиницями соціально обумовленим досвідом.

Змістовно-концептуальна інформація повідомляє читачеві індивідуально-авторське розуміння взаємозв'язків між явищами, описаними засобами змістовно-фактуальної інформації, розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків, їх значущості в соціальному, економічному, політичному, культурному житті народу, включаючи відносини між окремими індивідуумами, їх складної психологічної та естетико-пізнавальної взаємодії

Рис. 1. Види інформації в художньому тексті

їх значущості в соціальному, економічному, політичному, культурному житті народу, включаючи відносини між окремими індивідуумами, їх складної психологічної та естетико-пізнавальної взаємодії. Така інформація витягується з усього твору і є творчим переосмисленням зазначених відносин, факторів, подій, процесів, які відбуваються в суспільстві і представлені письменником у створеному ним уявному світі. Цей світ приблизно відображає об'єктивну дійсність у її реальному втіленні. Змістовно-концептуальна інформація не завжди виражена з достатньою ясністю. Вона дає можливість, і навіть вимагає різних тлумачень [6].

Отже, різницю між змістовно-фактуальною та змістовно-концептуальною інформацією можна уявити як інформацію буттєвого характеру, причому під буттєвим слід розуміти дійсність як реальну, так і уявну. Вказану відмінність визначив Ю. Степанов: «... буттєва тема має рефрен у дійсності, істинний або уявний (тобто у дійсності уяви, фантазії), предметний, речовий або ідеальний. Поетична тема є буттєвою темою, яка стала предметом естетичного осмислення та виразу...» [7].

Змістовно-концептуальна інформація — це переважно категорія художніх текстів, хоча вона може бути отримана із науково-пізнавальних текстів. Відмінність тут полягає лише в тому, що змістовно-концептуальна інформація у наукових текстах завжди виражена досить ясно, тоді як у художніх для декодування такої інформації потрібна розумова робота.

За допомогою фабули, через опис характерів та долі людей, через рух сюжету та власні міркування автор передає концептуальну інформацію, тобто свої погляди на життя і те, що його хвилює. З одного боку, фабула наповнює текст життям, допомагає передати закладену у ньому концептуальну інформацію, з іншого — сама її «маскує»: затемнює закладені у тексті думки, ніби «відвертає увагу» від них і відкриває можливість для різночитання. Іноді в художніх текстах, особливо у безсюжетних віршах, фактуальної інформації може бути дуже мало.

Один і той самий концепт (концептуальна інформація) може бути виражений різними фабулами. Наприклад, концепт самотності може бути передано за допомогою різних героїв, які викликають різні почуття, але при цьому трагедія самотності залишається незмінною [8].

Зрозуміти концептуальну інформацію іноді непросто. По-перше, сам текст може містити елементи, які тлумачаться неоднозначно. По-друге, прочитання залежить не тільки від тексту, а й від читача, його життєвого досвіду, вміння читати, настрою. Зрозуміти концептуальну інформацію допомагає і підтекстова інформація або просто підтекст.

Змістовно-підтекстова інформація є прихованою інформацією, що отримується із змістовно-фактуальної інформації завдяки здатності одиниць мови породжувати асоціативні та конотативні значення, а також завдяки здатності речень усередині змістовно-фактуальної інформації прирошувати зміст. Змістовно-підтекстова інформація — це факультативна інформація, але коли вона присутня, то разом зі змістовно-фактуальною інформацією утворює своєрідний текстовий контрапункт. Основою змістовно-підтекстової інформації є здатність людини до паралельного сприйняття дійсності відразу в декількох площинах або, відповідно до наших завдань, до сприйняття двох різних, але водночас пов'язаних між собою повідомлень [9].

Багато чого у тлумаченні художнього твору будується на пресупозиції, яка допомагає читачеві правильно зрозуміти зміст тексту, прихований автором. Пресупозиція — це умови, за яких досягається адекватне розуміння змісту речення [10]. Можна погодитися з науковцями, які припускають, що головна цінність проблеми пресупозиції полягає саме в тому, що вона уможливорює експлікацію підтексту [11].

Підтекст є явищем суто лінгвістичним, але отриманим із можливості речень породжувати додаткові змісти завдяки різним структурним особливостям, своєрідності поєднання речень, символіці мовних фактів [12]. Підтекст є свого роду «діалог» між змістовно-фактуальною та змістовно-підтекстуальною сторонами інформації. Два паралельні потоки повідомлення — один виражений мовними знаками, інший створений поліфонією цих знаків — у деяких точках зближуються, доповнюють один одного, іноді вступають у протиріччя. Однак із дистинктивних характеристик підтексту відзначимо його неформленість і невизначеність.

Підтекст — це прихований зміст висловлювання, який отримується із співвідношення словесних значень з контекстом, і особливо — з мовленнєвою ситуацією. Підтекст — це той істинний (авторський, глибинний) зміст вислов-

лювання (тексту), який повністю не виражений у «тканині» тексту, але який є в ньому, може бути розкритий і зрозумілий при зверненні до конкретного аналізу та до всієї ситуації спілкування, структури спілкування [13]. Підтекст, або імпліцитний зміст висловлювання — це зміст, який прямо не втілений в узуальних лексичних та граматичних значеннях мовних одиниць, які становлять висловлювання, але отримується або може бути отриманий при його сприйнятті [14].

У всіх наведених термінах підтекст визначається як імпліцитна інформація. Вказані визначення тим чи іншим чином тлумачать підтекст як той аспект семантичної структури тексту, який призначено для інтелектуального сприйняття, що набуває специфічної двошаровості, коли до інформації, яка безпосередньо сприймається, додається й інша інформація, прихована, яка виходить із моделі певного об'єкта [11]. Зауважимо, що відповідно до наведених вище визначень зміст, який утворює підтекст, у чомусь суттєво відрізняється від експліцитного змісту тексту: ця відмінність стосується лише способу

виразу (і, отже, способу сприйняття). Погляд на підтекст як «закодований» зміст, створюваний адресантом і лише вгадуваний адресатом, є досить традиційним.

Таким чином, семантичне розуміння підтексту можна звести до такого визначення: підтекст — це свідомо або несвідомо створювана автором частина семантичної структури тексту, яка доступна сприйняттю в результаті особливої аналітичної процедури, що передбачає переробку експліцитної інформації і отримання на її основі додаткової інформації.

Підтекстова інформація є експресивною за психологічними умовами сприйняття тексту. Це спонукає реципієнта відтворити підтекст, оскільки у тексті даються сигнали його наявності. Чинники, які визначають сприйняття та розуміння підтексту, можна розділити на чотири групи: 1) лінгвістичні чинники; 2) структурно-композиційні фактори тексту; 3) психологічні властивості особистості, яка сприймає підтекст; 4) інші екстралінгвістичні фактори.

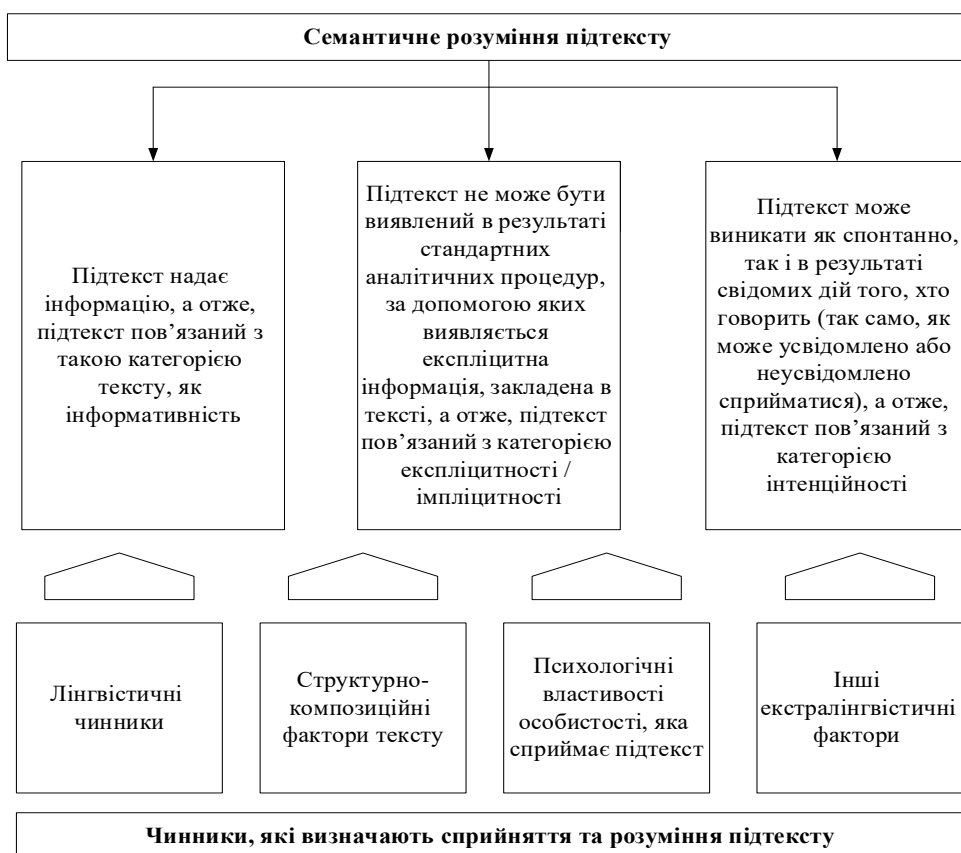

Рис. 2. Семантичне розуміння підтексту та чинники, які його визначають

Структурно семантичне розуміння підтексту, його характеристики та чинники, які визначають розуміння підтексту, представлено на рис. 2.

Здатність людини до паралельного сприйняття дійсності відразу в кількох площинах (яка знаходиться в основі змістовно-підтекстової інформації) особливо виразно виявляється під час читання художніх творів, у яких змістовно-концептуальна інформація лише опосередковано оприявнюється у змістовно-фактуальній. Наука про мову вже виробила низку прийомів, таких як метафора, метонімія, іронія, перифраз, порівняння та інші, за допомогою яких відбувається реалізація зазначеної здатності.

Значною мірою ця здатність людського мислення зумовлює суть естетичного сприйняття художнього твору, вираженого засобами мови. Крізь мовну тканину в ньому закладена основна думка — змістовно-концептуальна інформація, яка не тільки не заглушує змістовно-фактуальну, але співіснує з нею. Змістовно-підтекстова інформація характеризується невизначеністю та розмитістю. Все, що не виражено у мовних знаках, буде у сфері стохастичного перебору можливих рішень [9].

На сьогодні все більшого поширення в інформаційному середовищі набуває термін «контент», який стає дедалі важливішим у медійних науках. Ця тенденція підтверджує думку науковців про безперервність змін у новому інформаційному просторі, тобто у середовищі, в якому і завдяки якому виробляється, існує, циркулює інформація [15].

Якщо раніше ми могли охопити уявлення про форми знання та повідомлення (інформацію) за допомогою таких понять, як «текст», «книга», «ілюстрація» тощо, то в сучасному інформаційному просторі форм творчого виразу, призначених для сприйняття, які несуть у собі інформацію, стало настільки багато, що це спричинило появу узагальненого терміну «контент».

Контент у сучасному розумінні пересічного користувача комп'ютерних мереж — це будь-які матеріали, які розміщені на сайті: аудіо, відео, тексти, картинки. У більш широкому розумінні словом «контент» можна також називати наповнення книг, телевізійних та радіопередач, фільмів та комп'ютерних ігор. Термін «контент» вживається для позначення усього, що може бути цікавим, що є продуктом творчих зусиль і що може бути передане в інформаційному повідомленні. У понятті «контент» зосереджено уявлення про форми створення та споживання

інформації, які об'єднує можливість її існування та сприйняття в інформаційному просторі, у тому числі цифровому.

Етимологія слова «контент» (від англ. content — зміст) підтверджує, що це поняття використовується головним чином для опису змісту, тобто це переважно змістова категорія, й умовою його застосування є наявність інформаційного простору, елементом якого є певне інформаційне повідомлення або твір (художній текст тощо).

З нашого погляду, виправданим є застосування терміну «інформаційний контент», який об'єднує поняття «інформація» та «контент», оскільки перше з них посилює розуміння сутності другого шляхом надання чітко вираженого акценту на інформаційній його природі та приналежності до інформаційного простору.

Відповідно у нашому дослідженні під терміном «інформаційний контент» розуміємо будь-яке інформаційно значуще змістова наповнення будь-якого інформаційного засобу, що є продуктом творчих зусиль та може бути створене, передане, отримане та сприйняте в інформаційному просторі. Тлумачення інформаційного контенту у перекладі художніх текстів зазнає впливу об'єктивних та суб'єктивних факторів. Кінцевою метою діяльності перекладача є «гармонійний переклад» як сукупність синергії смислових полів перекладу та синергії об'єктивного та суб'єктивного в перекладі, виражених у експліцитних та імпліцитних оцінках (рис. 3).

Незалежно від того, який художній твір перекладається і якою мовою, текст перекладу в кожному разі матиме певне нашарування індивідуальності перекладача, його темпераменту, інтересів і рівня літературної майстерності, підходів до тлумачення інформаційного контенту. Комунікативний акт як вид людської діяльності передбачає обов'язкову наявність двох сторін: суб'єкта й об'єкта процесу комунікації. Взаємодія трьох основних компонентів комунікативного акту (суб'єкт, повідомлення, об'єкт) при перекладі художнього твору ускладняється, тому що з'являється ще одна ланка у цьому комунікативному ланцюжку — перекладач.

Перекладацьких концепцій та підходів до тлумачення інформаційного контенту одного й того самого художнього твору може бути декілька. Як слушно зазначають дослідники, «теоретичне обґрунтування транслятології як науки містить різнополярні погляди щодо фундаментальних

перекладознавчих понять і власне самої природи перекладацької діяльності» [16, с. 146].

Однак основою перекладу залишається літературний текст, тому саме до нього ставляться вимоги щодо адекватності і об'єктивності, а вони, своєю чергою, забезпечуються творчими установками та професійною компетентністю перекладача.

Висновки. Завдання перекладача полягає в осмисленому і професійному відтворенні елементів авторської стилістики з метою уникнення деформації змісту тексту при збереженні його зовнішньої структури та застосуванні схожих за формою лексичних одиниць. Результат праці перекладача визначається не лише його рівнем володіння мовами, життєвим кругозором, теоретичними знаннями та практичними навичками в сфері перекладу. Важливе значення мають особисті якості перекладача: особливості його мислення, темпераменту, світосприйняття, життєвого досвіду тощо.

Переклад з англійської мови на українську зазнає впливу низки об'єктивних та суб'єктивних факторів, тому кінцевою метою діяльності компетентного та професійного перекладача є гармонійний переклад як сукупність синергії смислових полів перекладу та синергії об'єктивного і суб'єктивного, виражених у експліцитних та імпліцитних оцінках, а також у синергії тлумачення інформаційного контенту художніх текстів.

Список використаних джерел

1. Ізмайлова І. Г. До питання про формування професійної компетенції у студентів спеціальності «Переклад» у сучасних умовах. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2021. URL: <http://ap.uu.edu.ua/article/509> (дата звернення: 19.04.2022).
2. Амеліна С. М., Тарасенко Р. О. Орієнтація професійної підготовки перекладачів на вимоги міжнародних стандартів щодо реалізації перекладацьких проєктів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 51 (104). С. 60–66.
3. Podufalova K. Translation strategies for languages for special purposes. *Молодь і ринок*. 2021. № 4 (190). С. 153–156. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.229505>.
4. Кузенко Г. М. Перекладацька компетентність у професійній діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2016. № 25. Т. 2. С. 169–172.
5. Рудіна М. Перекладацька компетентність: науково-теоретичний та методичний аспекти її формування у студентів-філологів як майбутніх фахівців. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2017. № 36. С. 61–68.
6. Самочорнова О. А. Інформаційна насиченість та інформативність тексту. *Вісник Житомирського державного університету*. 2010. Вип. 52. С. 225–228.

Рис. 3. Структурне відображення складових гармонійного перекладу

7. Степанов Ю. С. В поисках прагматики. *Литература и язык*. 1981. № 4. С. 318–344.
8. Огар А. Суперечливі аспекти поняття «концепт». *Проблеми гуманітарних наук*. 2013. Вип. 32. С. 242–252.
9. Єщенко Т. А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти : монографія / науковий редактор проф. Степаненко М. І. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с.
10. Zwicky A. M. On Reported Speech. *Studies in Linguistic Semantics*. 1971. № 1. P. 72–77.
11. Foka M. Subtext of a fictional work as a literary problem. *Relevant issues of development and modernization of the modern science: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine*. 2018. № 3. P. 381–406.
DOI: http://dx.doi.org/10.30525/978-9934-571-26-8_20.
12. Фока М. А. Феномен підтексту: спроба дефініції. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2017. Vol. 36. Issue 136. P. 25–28.
13. Кикоть В. Суть підтексту і суміжних понять, релевантних для перекладу. *Вісник Черкаського університету. Серія «Філологічні науки»*. 2013. № 5 (258). С. 12–35.
14. Добровольська М. Б. Поняття імпліцитності та імпліцитної оцінки в лінгвістиці. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2019. № 5. С. 55–59.
15. Петрунько О. В. Агресивне медіасередовище: проблема визначення поняття. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2008. Вип. 19 (22). С. 321–331.
16. Іваницька Н. Б., Вуколова В. О. Лінгвопрагматичні виміри сучасної транслятології. *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць / за заг. ред. А. Г. Гудманяна, С. І. Сидоренка*. Київ : Аграр Медіа Груп, 2016. С. 146–148.
- realizatsii perekladatskykh proektiv [Orientation of professional training of translators to the requirements of international standards for the implementation of translation projects]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh — Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*, 51 (104), 60–66 [in Ukrainian].
3. Podufalova, K. (2021). Translation strategies for languages for special purposes. *Molod i rynek — Youth and the market*, 4 (190), 153–156.
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.229505>.
4. Kuzenko, H. M. (2016). Perekladatska kompetentnist u profesiinii diialnosti [Translation competence in professional activity]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya "Filolohiia" — Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 25, 2, 169–172 [in Ukrainian].
5. Rudina, M. (2017). Perekladatska kompetentnist: naukovo-teoretychnyi ta metodychnyi aspekty yii formuvannia u studentiv-filolohiv yak maibutnix fakhivtsiv [Translation competence: scientific-theoretical and methodological aspects of its formation in students of philology as future specialists]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh — Humanities education in technical higher educational institutions*, 36, 61–68 [in Ukrainian].
6. Samochornova, O. A. (2010). Informatsiina nasychenist ta informatyvnyy tekst [Information richness and informativeness of the text]. *Visnyk Zhytomirskoho derzhavnoho universytetu — Bulletin of Zhytomyr State University*, 52, 225–228 [in Ukrainian].
7. Stepanov, Yu. S. (1981). V poiskakh pragmatiki [In search of pragmatics]. *Literatura i yazyk — Literature and language*, 4, 318–344 [in Russian].
8. Ohar, A. (2013). Superechlyvi aspekty poniattia "kontsept" [Contradictory aspects of the concept of "concept"]. *Problemy humanitarnykh nauk — Problems of the humanities*, 32, 242–252 [in Ukrainian].
9. Yeshchenko, T. A. (2021). *Fenomen khudozhnogo tekstu: komunikatyvnyi, semantychnyi i prahmatychnyi aspekty [The phenomenon of artistic text: communicative, semantic and pragmatic aspects]*. M. I. Stepanenko (Ed.). Lviv : Lvivskiy natsionalnyi medychnyi universytet imeni Danyla Halytskoho [in Ukrainian].
10. Zwicky, A. M. (1971). On Reported Speech. *Studies in Linguistic Semantics*, 1, 72–77.
11. Foka, M. (2018). Subtext of a fictional work as a literary problem. *Relevant issues of development and modernization of the modern science: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine*, 3, 381–406.
DOI: http://dx.doi.org/10.30525/978-9934-571-26-8_20.

References

1. Izmailova, I. H. (2021). Do pytannia pro formuvannia profesiinoi kompetentsii u studentiv spetsialnosti «Pereklad» u suchasnykh umovakh [On the issue of forming professional competence of students mastering speciality «Translation» in modern conditions]. *Aktualni problemy navchannia ta vykhovannia liudei z osoblyvymy potrebamy — Current issues of education and upbringing of people with special needs*. Retrieved from <http://ap.uu.edu.ua/article/509> [in Ukrainian].
2. Amelina, S. M., & Tarasenko, R. O. (2016). Oriientatsiia profesiinoi pidhotovky perekladachiv na vymohy mizhnarodnykh standartiv shchodo

12. Foka, M. A. (2017). Fenomen pidtekstu: sprobа definitsii [The phenomenon of subtext: an attempt at definitions]. *Science and Education a New Dimension. Philology*, 36, 136, 25–28 [in Ukrainian].
13. Kykot, V. (2013). Sut pidtekstu i sumizhnykh poniat, relevantnykh dlia perekladu [The essence of the subtext and related concepts relevant to translation]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriiia "Filolohichni nauky" — Bulletin of Cherkasy University. Philological Sciences Series*, 5 (258), 12–35 [in Ukrainian].
14. Dobrovolska, M. B. (2019). Poniattia implitsynosti ta implitsynoi otsinky v linhvistytsi [The concept of implicitness and implicit evaluation in linguistics]. *Naukovyi zhurnal Lvivskoho derzhavnoho universytetu bezpeky zhyttiediialnosti "Lvivskiy filolohichnyi chasopys" — Scientific Journal of Lviv State University of Life Safety "Lviv Philological Journal"*, 5, 55–59 [in Ukrainian].
15. Petrunko, O. V. (2008). Ahresyvne mediasere-dovyshche: problema vyznachennia poniattia [Aggressive media environment: the problem of defining the concept]. *Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii — Scientific studies in social and political psychology*, 19 (22), 321–331 [in Ukrainian].
16. Ivanytska, N. B., & Vukolova, V. O. (2016). Linhvoprahmatychni vymiry suchasnoi translial olohii [Linguopragmatic dimensions of modern translatology]. *Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: teoriia, metodolohiia, praktyka: zbirnyk naukovykh prats — Professional and artistic translation: theory, methodology, practice: a collection of scientific papers*. A. H. Hudmanian, S. I. Sydorenko (Eds.). Kyiv : Ahrar Media Hrup, (Pp. 146–148) [in Ukrainian].

L. I. Dovhan

INTERPRETATION OF INFORMATION CONTENT AS AN ELEMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TRANSLATORS

Abstract. *The article examines the essence of information content of the work of art and analyzes factors that determine the perception and understanding of the subtext. According to the concepts and approaches to defining the essence of the category "information", the types of information in literary texts are identified. It is determined that the professional competence of the translator includes meaningful and professional reproduction of elements of the author's stylistics in order to avoid deformation of the content of the text while preserving its external structure and the use of similar lexical units. Despite the existence of different translation concepts and approaches to interpretation of the information content of the same work of art, the literary text remains the basis of translation, so there are the requirements for its adequacy and objectivity. It is established that the translation from English into Ukrainian is influenced by objective and subjective factors, so the ultimate goal of a competent and professional translator is harmonious translation as a set of synergies of semantic fields of translation and synergy of objective and subjective, expressed in explicit and implicit assessments, as well as in the synergy of interpretation of information content of literary texts. Consideration of the individual originality of the work of art during the translation will determine the objectivity of the transfer of ideological and artistic orientation of the original text and, accordingly, the professional competence of the translator. It is investigated that the modern theory of translation lacks a single approach to understanding the essence of objective and subjective interpretation of information content, which allows to accurately assess the success of translation and the degree of its conformity to the original, so translators have to search methods for the adequate interpretation of the individual style of the author, objective-linguistic transformation of original literary texts.*

Keywords: *information content, objective and subjective interpretation of information content, individual style of the author, professional competence of the translator.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Довгань Лариса Іванівна — канд. пед. наук, доцентка, доцентка кафедри іноземної філології та перекладу, Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Україна, l.dovhan@vtei.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4742-6570>

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Dovhan L. I. — PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Philology and Translation, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of the State University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine, l.dovhan@vtei.edu.ua; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4742-6570>

Стаття надійшла до редакції / Received 08.05.2022